

«Шұғыла» бөбекжай-балабақшасы

«Бала эмоциясын түсініп, қолдау жолдары»
(Кеңес)

2025-2006 оқу жылы

Бекітілген
21.09.2025
Дүң

Кеңес: «Бала эмоциясын түсініп, қолдау жолдары»

Мақсаты:

Балалардың эмоциялық әлемін тануға, сезімдерін дұрыс қабылдауға және эмоционалдық қолдау көрсетуге педагогтарды бағыттау.

Кіріспе

Әр бала – ерекше әлем. Баланың мінез-құлқы мен әрекеті оның **ішкі сезімдерінің айналымы**. Эмоция – бұл баланың қоршаған ортамен қарым-қатынасындағы алғашқы тіл. Егер тәрбиеші немесе ата-ана баланың эмоциясын түсініп, ол баланың сенімін, өзіндік бағасын және қауіпсіздік сезімін қалыптастырады.

Бала эмоцияларын түсінудің маңызы

- Эмоция – баланың ішкі жағдайының көрінісі;
- Эмоцияларды түсіну арқылы біз мінез-құлықтың себебін анықтаймыз;
- Эмоциялық қолдау алған бала өзін қауіпсіз және маңызды сезінеді;
- Эмоцияны басқаруды үйренген балада коммуникативтік дағдылар жақсы дамиды.

Баланың эмоциясын түсіну жолдары

1. Бақылау және тыңдау

- Баланың бет-әлпетін, дауыс ырғағын, қимылын бақылаңыз.
- Егер бала ренжісе, ашуланса — дереу түзетуге тырыспай, **тыңдап** көріңіз.
- Мысалы: «Сен ренжіген сияқтысың, солай ма?»
- Бұл сөз балаға түсіністік пен қамқорлық сезімін береді.

2. Эмоцияны атау және мойындау

- Бала өз сезімін дұрыс атай алмайды, сондықтан тәрбиеші көмектесуі керек:
- «Сен ашуланып тұрсың, себебі ойының бұзылды ма?»
- «Қорыққаныңды сезіп тұрмын, бәрі жақсы болады.»
- Бұл тәсіл баланың **эмоцияларын тануға және реттеуге** үйретеді.

3. Эмоциялы қауіпсіз орта құру

- Балалар өз сезімін білдіруден қорықпайтындай жағдай жасау қажет.
- Балабақшада «эмоция бұрышы» немесе «көңіл күй тақтасын» ұйымдастыру пайдалы.
- Балалар сурет арқылы өз көңіл-күйін таңдап көрсете алады.

4. Эмпатия көрсету

- Баланың сезіміне ортақтасу — қолдаудың ең тиімді түрі.
- «Мен сені түсінемін, сен қазір ренжіп тұрсың. Кел, бірге шешім табайық.»
- Эмпатия баланың сенімін арттырады және ашық қарым-қатынас орнатады.

5. Мысал арқылы үйрету

- Тәрбиеші өзі эмоцияны қалай басқаратынын көрсетуі керек.
- «Мен де кейде ашуланамын, бірақ тыныш дем алып, ойланып аламын.»
- Үлгі арқылы бала эмоцияны **бақылауды, сабыр сақтауды** үйренеді.

6. Ойын арқылы эмоцияны дамыту

Балалар эмоцияны ойын кезінде жақсы меңгереді.

Мысалы:

- «Эмоция айнасы» – тәрбиеші түрлі көңіл-күйді көрсетеді, балалар қайталайды.
- «Қуаныш пен реніш» – балалар сурет немесе бет мимикасы арқылы эмоцияны бейнелейді.
- «Сипаттау сөздер» – жылы сөздер айту арқылы позитивті көңіл-күй тудырады.

Эмоциялық қолдаудың негізгі қағидалары:

1. Баланы қазғырмай, түсінуге тырысу;
2. Әр сезімді қалыпты деп қабылдау;
3. Тыңдаумен тыныштық сақтау;
4. Сөзбен және жылы әрекетпен қолдау көрсету;
5. Махаббатпен қамқорлықты үнемі білдіру.
- 6.

Қорытынды:

Бала эмоциясын түсініп, қолдау – бұл жай ғана педагогикалық әдіс емес, **адамгершілік қарым-қатынастың негізі.**

Эмоциялық қолдаудан қолдау тапқан бала өзін қауіпсіз сезінеді, ашық мінез қалыптастырып, өз және айналасындағылармен жылы байланыс орната алады.